

- oczyszczalnia Cynków o przepustowości ok. 500 m³/d

Istniejąca oczyszczalnia OŚ Rzeniszów przewidziana jest do rozbudowy do przepustowości 1100 m³/d, która oczyszczać będzie ścieki z miejscowości Markowice, Wojsławice oraz Rzeniszów. Długość sieci sanitarnej wraz z przykanalikami do wykonania wyniesie ok. 250 km, w tym ok. 80 km przykanalików. W opracowaniu podaje się długości sieci kanalizacyjnej rozumianej jako kanały grawitacyjne, ciśnieniowe, łącząc razem wszystkie w/w układy. Na terenach zabudowy rozproszonej gdzie nie ma ekonomicznego uzasadnienia budowy kanalizacji sanitarnej należy przewidywać budowę oczyszczalni przydomowych.

Na terenie gminy istnieje również oczyszczalnia ścieków należąca do Wytwórni Wód Gazowanych „Jurajska” w Postępie. Przepustowość oczyszczalni wynosi 346 m³/d. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Warty. Znaczna większość ścieków sanitarnych na terenie gminy gromadzona jest w zbiornikach bezodpływowych oraz odprowadzana w sposób niekontrolowany do ziemi i rowów melioracyjnych.

Kanalizacja deszczowa

W zakresie budowy kanalizacji deszczowej zakłada się wstępnie budowę ok. 15 km sieci deszczowej. Przy odprowadzaniu ścieków deszczowych z terenów zanieczyszczonych (stacje benzynowe, parkingi, drogi wojewódzkie i krajowe itp.) należy przewidywać wykonanie podczyszczalni wód deszczowych w celu usunięcia zawiesiny (do wartości 100 mg/l) i substancji ropopochodnych (do wartości 15 mg/l).

Ochrona przed powodzią i suszą

W zakresie ochrony należy opracować kompleksowy program ochrony przed powodzią i suszą, który obejmował będzie przede wszystkim:

- pełną regulację rzek i potoków;
- budowę obiektów małej retencji,
- wyznaczenie terenów zalewowych.

Najbardziej przydatne pod obiekty małej retencji są tereny trwałych użytków zielonych, łąki, pastwiska, obniżenia terenowe, które z uwagi na pokrywą roślinną względnie dobrze zniosą krótkotrwałe okresy zalewowe. Tereny zalewowe mogą być utworzone również w rejonach pól ornych na glebach o dobrej przepuszczalności i mniejszych spadkach.

Wyznaczone tereny zalewowe powinny zostać umieszczone w Planie zagospodarowania przestrzennego gminy z wpisem o zakazie budowy nowych budynków na tych terenach.

Cel ekologiczny

„Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, ochrona bogatych zasobów wód podziemnych jako podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę”

Kierunki działań:

Ochrona zasobów wodnych.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji kierunku działania

- opracowanie programu ochrony przed powodzią,
- inwentaryzacja studni kopanych na terenie Gminy,
- wymiana wodociągów stalowych znajdujących się w najgorszym stanie technicznym,
- rozbudowa kanalizacji w Rzeniszowie,
- modernizacja OŚ Rzeniszów.
- wymiana pozostałych wodociągów z rur stalowych,
- rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami, L = ok. 55,0 km,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej o długości L = ok. 250,0 km,
- budowa oczyszczalni ścieków zgodnie z przyjętą koncepcją,
- budowa oczyszczalni przydomowych na terenach zabudowy rozproszonej,
- budowa stacji uzdatniania,
- budowa ujęcia wody w Markowicach,
- budowa kanalizacji deszczowej o długości L = ok. 15 km,
- edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody,
- propagowanie dobrych praktyk rolniczych.

4.3. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin

W rozumieniu ustawy – Prawo Ochrony Środowiska, pod pojęciem powierzchni ziemi rozumie się: naturalne ukształtowanie terenu, gleba oraz znajdująca się pod nią ziemia do głębokości oddziaływania człowieka, z tym, że pojęcie "gleba" oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody, powietrza i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie.

Ochrona powierzchni ziemi, w myśl w/w ustawy, polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości poprzez racjonalne gospodarowanie, zachowanie wartości przyrodniczych, zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania, ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania, utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub, co najmniej na poziomie wymaganych standardów, doprowadzenie jakości gleby i ziemi, co najmniej do wymaganych standardów, gdy nie są one

dotrzymanie oraz zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury. W przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gleby lub ziemi albo niekorzystnego przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu, należy, zgodnie z wymienioną ustawą, przeprowadzić rekultywację.

Uwzględniając założenia ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony zasobów kopalin określono:

Cel ekologiczny:

Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją i rekultywacja obszarów zdegradowanych

Kierunki działań:

1. Gleby użytkowane rolniczo;
2. Zasoby kopalin.

4.3.1. Gleby użytkowane rolniczo

Na terenie Gminy Kozięgłowy warunki rolniczej przestrzeni produkcyjnej zaliczane są do korzystnych. Wiele terenów pokrytych jest urodzajnymi glebami sprzyjającymi uprawie wysokogatunkowych roślin. Z tego powodu rolnicy mają szansę na przekwalifikowanie kilku gospodarstw na produkcję ekologiczną.

Ciekawe ukształtowanie terenu i atrakcyjna lokalizacja skłania mieszkańców pobliskich aglomeracji Częstochowskiej i Katowickiej do wypoczynku w ostojach natury, jaką oferują właściciele gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy.

Teren Gminy i Miasta Kozięgłowy charakteryzuje się dobrej jakości warunkami rolniczymi, jednak ze względu na zanieczyszczenie metalami ciężkimi, emisje przemysłowe i motoryzacyjne, a także nieracjonalną gospodarkę kopalinami stan ten ulega przeobrażeniu na niekorzyść środowiska naturalnego i człowieka jako jego użytkownika. Duża ilość turystów, jaka odwiedza ten region również przyczynia się do pogorszenia stanu powierzchni ziemi.

Degradacja chemicznych właściwości gleb wiąże się przede wszystkim z takimi procesami jak zakwaszenie gleb i zwiększona zawartość metali ciężkich, których źródłem jest głównie komunikacja i zanieczyszczenia z okolic Katowic i Częstochowy oraz odpady bytowe i technologiczne. Istotny wpływ na stan gleb ma zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pyłami i gazami nawet w znacznych odległościach od źródeł emisji. Mimo zaleceń dużych dawek wapnowania około 50% gleb na terenie gminy charakteryzuje się odczynem kwaśnym lub bardzo kwaśnym.

Zagrożeniami dla powierzchni ziemi i gleb jest eksploatacja surowców naturalnych zarówno ta zakończona jak i ta jeszcze trwająca. Zagrożeniem są również składowiska surowców

przemysłowych paliw płynnych, a także składowiska odpadów. Dodatkowym zagrożeniem dla terenów leśnych jest występowanie dzikich składowisk odpadów.

Tereny zdegradowane przez wykopiska surowców naturalnych należy rekultywować, likwidować dzikie składowiska odpadów i wykorzystać pod zielenią rośliny na zielony nawóz, rośliny łąkowe, zadrzewiać lub zalesiać.

Nieuszytki i odłogi można wykorzystać na zakładanie plantacji energetycznych. Uprawa ta przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczenia środowiska poprzez zmniejszenie zużycia węgla na korzyść ekologicznego paliwa, jakim jest drewno oraz do ograniczenia procesów erozji zarówno wietrznej jak i wodnej.

Na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinno się dążyć do:

- zachowania intensyfikacji produkcji rolniczej,
- doskonalenia struktury obszarowej istniejących gospodarstw,
- lepszego wykorzystania potencjału rolnego poprzez właściwy dobór struktury użytkowania gruntów, wyższy standard upraw, lepsze wykorzystanie bazy gospodarczej,
- rozwoju gospodarstw specjalistycznych o standardach ekologicznych,

Ochrona gruntów jest równoważna ochronie powierzchni ziemi, oba te pojęcia znajdują się w Polskim prawodawstwie ekologicznym. Żadna z obowiązujących lub projektowanych ustaw ekologicznych nie ujmuje w miarę całościowo zagadnień ochrony gruntów, dlatego dla prowadzenia właściwej gospodarki rolnej należałoby wyznaczyć dokładniejsze granice obszarów zanieczyszczonych i przeprowadzić ich klasyfikację na szczeblu lokalnym. W oparciu o wyznaczone obszary powinny być sporządzone i weryfikowane plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniające optymalne wykorzystanie terenu z uwagi na jego przydatność rolniczą.

Rolnicy powinni w swoich gospodarstwach dążyć do wprowadzenia Zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych, opracowanego i przyjętego w 2001r., czyli programu działań, który zawierałby cykl działań w formie szkoleń i działań edukacyjnych dla rolników i producentów żywności obejmujących również praktyki.

Ważnym zadaniem w zakresie ochrony ziemi i gleb jest również zintegrowanie produkcji rolniczej, wprowadzenie obowiązku atestacji sprzętu ochrony roślin oraz coroczna kontrola stosowanych nawozów i środków ochrony roślin. Realizacja tych zadań przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczenia i niepotrzebnej degradacji środowiska glebowego, co zapewni zrównoważenie rozwoju rolnictwa. Istotnym jest również, aby w odstępach 3-5 lat przeprowadzać badania użytków rolnych na zawartość metali ciężkich i w zakresie odczynu pH. Wyniki takie pozwolą na dostosowanie gatunków roślin do panujących warunków glebowych. Ułatwią również kontrolowanie stanu środowiska i zachodzących w nim zmian.

Na terenach gdzie powietrze, woda i gleba są wysokiej jakości i nie uległy zanieczyszczeniu rolnicy powinni kontynuować obecne metody gospodarowania, co pozwoli na zachowanie specyfiki krajobrazu wsi polskiej. Jednak gospodarstwa muszą się rozwijać i unowocześniać, ich właściciele powinni dążyć do scalania i wymiany gruntów w kierunku stworzenia większych, bardziej konkurencyjnych gospodarstw o wyspecjalizowanym profilu produkcji. Właściciele mniejszych gospodarstw powinni dbać o stosunki dobrosąsiedzkie i korzystną współpracę z innymi gospodarstwami, zakładać grupy producencie, co w konsekwencji wszystkim przyniesie zwiększenie konkurencyjności, a tym samym zwiększenie dochodów.

Na tych terenach istnieją warunki do zakładania gospodarstw ekologicznych. Gospodarstwa takie zakłada się w środowisku, które pozwala maksymalnie ograniczyć zanieczyszczenia, których źródłem jest przemysł lub drogi szybkiego ruchu. Troska o środowisko wyraża się przez utrzymywanie bogactwa roślinności miedz, łąk i pastwisk, zakładanie i pielęgnacja zadrzewień śródpolnych, ochronę strumieni i oczek wodnych, ograniczenie skażeń gleby i wody.

Jednym z głównych celów rolnictwa ekologicznego jest wytwarzanie wartościowej żywności bez zanieczyszczania środowiska. Wraz z rozwojem rolnictwa ekologicznego, które jest jednym z zadań w zakresie ochrony przyrody rolnicy powinni rozwijać ofertę turystyczną, która w połączeniu z gospodarstwem w okresie letnim pełni funkcje edukacyjne i co jest ostatnio bardzo modne daje szansę wypoczynku na łonie natury i obcowania z przyrodą korzystając z darów polskiej wsi. Z tym zagadnieniem wiąże się również pewne niebezpieczeństwo, zagęszczenie zabudowy powoduje lokalną degradację antropogeniczną oraz zanieczyszczenie gleby.

Obecna sytuacja społeczności i obszarów wiejskich w Polsce oraz nowe priorytety nowej polityki ekologicznej i wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej wskazują, że rolnictwo ekologiczne powinno być głównym elementem zrównoważonego rozwoju wsi.

Podstawowe zadania ekologiczne

- zagospodarowanie nieużytków i odłogów (min. poprzez uprawy energetyczne, zalesianie);
- wyznaczenie obszarów wymagających rekultywacji;
- zorganizowanie w gminie punktu informacji dla rolników przy udziale Ośrodka Doradztwa Rolniczego.
- rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych przez eksploatację surowców naturalnych;
- wspieranie procesów konsolidacji i scalania gospodarstw rolnych;
- coroczna kontrola ilości stosowanych nawozów mineralnych;
- przeprowadzenie badań odczynu pH i zanieczyszczeń glebowych;
- promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.

4.3.2. Zasoby kopalin

Gmina charakteryzuje się stosunkowo dużym nagromadzeniem surowców mineralnych. Niektóre z nich to piaski dolnojurajskie, piaskowce, żwiry, glinki ogniotrwałe oraz iły, iłowce, zlepieńce i sydereyty. Występują tu również torfy i kruszywa. W południowej części zlokalizowany jest obszar górniczy zajmujący powierzchnię około 95.600 m². Eksploatowaną kopalnią jest kruszywo naturalne pospółka.

Istotne znaczenie dla gminy i miasta Kozięglowy mają wody mineralne. Produkcja wód mineralnych obejmuje Wytwórnę Wód Gazowanych „Jurajska” w Postępie. Wytwórnia ta posiada własną oczyszczalnię ścieków, oraz Wytwórnę Wód Mineralnych „Dobrawa” Sp. z o.o. w Rzeniszowie.

Cel ekologiczny: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- rozpoznanie możliwości zasobowych i perspektywicznych regionu w zakresie zasobów naturalnych;
- prowadzenie poszukiwań i szczegółowe dokumentowanie złóż wód mineralnych,
- ochrona złóż perspektywicznych i niezagospodarowanych poprzez uwzględnienie obszaru ich występowania w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego;
- renaturalizacja i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
- ustanowienie i egzekwowanie postanowień stref ochrony wód mineralnych;
- weryfikacja zasad ochrony wód w utworzonych strefach ochronnych,
- monitorowanie wpływu eksploatacji złóż kopalin na środowisko,
- ograniczony rozwój eksploatacji na obszarach cennych przyrodniczo,
- planowanie zagospodarowania złóż z uwzględnieniem walorów krajobrazowych.

4.4. Ochrona zasobów przyrodniczych

Wdrożenie sieci obszarów i obiektów chronionych na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody, zachowanie ciągłości "korytarzy ekologicznych", ustalenie spójnej koncepcji zagospodarowania przeobrażonych i zdegradowanych terenów, wyznaczenie obszarów dla rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowych, zmiana "modelu" gospodarki leśnej – przy jednoczesnym racjonalnym użytkowaniu zasobów naturalnych (lasów, gleb, naturalnych zbiorowisk nieleśnych, walorów krajobrazowych) – to główne wskaźniki osiągnięcia stanu docelowego w dziedzinie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej.

Dla osiągnięcia stanu docelowego w zakresie ochrony przyrody niezbędne staje się również stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej: dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez programy zintegrowanej edukacji ekologicznej, koordynowanej przez lokalne organizacje i stowarzyszenia lub własną aktywność Gminy w tym zakresie.

Zabezpieczenie realizacji wszystkich w/w potrzeb umożliwi pozyskanie środków z zewnętrznych pomocowych funduszy ekologicznych: WFOŚiGW, NFOŚiGW oraz środków UE.

Ochrona zasobów przyrody ma prowadzić do zachowania istniejącego jej stanu (różnorodności gatunkowej) oraz stwarzania warunków do jak najlepszego rozwoju.

Uwzględniając konieczność ochrony zasobów przyrody określono

Cel ekologiczny:

Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych oraz wzrost lesistości gminy.

Kierunki działań:

1. Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych
2. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt
3. Ochrona lasów
4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody

Podstawowe zadania ekologiczne:

- Powiększenie liczby obszarów objętych ochroną prawną w gminie;
- Kształtowanie i rozwój systemu zieleni urządzonej.
- Spopularyzowanie i uatrakcyjnienie przyrodniczo i rekreacyjnie atrakcyjnych obszarów gminy;
- Zwiększanie lesistości - w oparciu o grunty nieprzydatne rolniczo i zdegradowane działalnością przemysłową, eksploatacyjną.
- Uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej państwa, programach ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego,
- Obejmowanie zasobów przyrody i jej składników formami ochrony przewidywanymi ustawą lub przepisami szczególnymi,
- Opracowywanie i wykonywanie planów ochrony określonych w ustawie obszarów objętych ochroną oraz programów ochrony gatunków i ich siedlisk.
- Ustalenie granicy rolno - leśnej w celu wyznaczenia obszarów do zadrzewień i zalesień;
- Wspieranie proekologicznych działań Nadleśnictwa Złoty Potok w realizacji wytycznych "Programu ochrony przyrody" lasów nadleśnictwa.

4.5. Ochrona przed hałasem

Na terenie gminy mamy do czynienia z obszarami, w których hałas przenikający do środowiska kształtuje klimat akustyczny tych terenów, z drugiej strony występują miejsca, które nie są narażone na jakąkolwiek formę oddziaływania akustycznego związanego z działalnością człowieka.

Racjonalnie prowadzona polityka rozwoju przestrzennego gminy z jej podstawowymi funkcjami winna być prowadzona i ukierunkowana na powstrzymanie degradacji oraz przywracanie walorów środowiska naturalnego, w tym na poprawę i kształtowanie klimatu akustycznego.

Ochrona przed hałasem przemysłowym

Na terenie gminy działalność gospodarczą prowadzi wiele podmiotów gospodarczych. Część z nich to zakłady produkcyjne, rzemieślnicze czy usługowe stanowiące potencjalne źródła hałasu do środowiska. Pojedyncze zakłady, warsztaty czy przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą kształtują klimat akustyczny w bezpośrednim swoim otoczeniu.

Procedury lokalizacyjne, system oceny oddziaływania na środowisko, system kontroli całościowy dają możliwość oddziaływania na jednostki organizacyjne niespełniające wymagań ochrony środowiska przed hałasem. W drodze decyzji administracyjnej ustalany jest dopuszczalny poziom hałasu emitowany z terenu danej jednostki organizacyjnej do środowiska.

Dopuszczalną emisję hałasu dla obiektów usytuowanych na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy ustala Starosta Myszkowski w drodze indywidualnej decyzji, w oparciu o charakter, przeznaczenie i sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenu, jak i obowiązujące standardy dla obszarów otaczających obiekt. Daje to możliwość przeprowadzenia badań kontrolnych WIOŚ.

Nie przestrzeganie ustaleń decyzji administracyjnej skutkuje sankcjami finansowymi w postaci kar. Pozwala to na coraz skuteczniejszą ochronę środowiska przed hałasem.

Ochrona przed hałasem drogowym

Ochronę przed uciążliwościami powstającymi w związku z eksploatacją dróg, zapewnia się przez stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających emisję i rozprzestrzenianie się a w szczególności zabezpieczeń akustycznych oraz właściwą organizację ruchu.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 1 oraz dwie drogi wojewódzkie nr 789 i 791, które wykorzystywane są nie tylko przez prywatne samochody osobowe, komunikację miejską, czy też samochody dostawcze, lecz także przez ciężkie samochody dostawcze. Stan nawierzchni tych dróg jest bardzo zróżnicowany - od dobrego po dostateczny, co niewątpliwie ma wpływ na poziom hałasu.

Zarządzający drogą jest obowiązany do okresowych pomiarów poziomów hałasu w środowisku, w związku z jej eksploatacją. Ponadto organ ochrony środowiska (starosta), w drodze decyzji może nałożyć na zarządzającego drogą obowiązek prowadzenia, w określonym czasie pomiarów poziomów hałasu w środowisku w związku z eksploatacją drogi, jeżeli przeprowadzone kontrole poziomów hałasu w środowisku, który jest emitowany w związku z jej eksploatacją dowodzą przekraczania standardów jakości środowiska.

Minister Środowiska określił, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku (Dz. U. Nr 35 z dnia 28.02.2003r. poz. 308). W rozporządzeniu zostały ustalone przypadki, w których w związku z eksploatacją dróg wymagane są:

- 1) ciągle pomiary poziomów wskazanych energii w środowisku,
- 2) okresowe pomiary poziomów energii w środowisku,
- 3) referencyjne metodyki wykonywania pomiarów,
- 4) kryteria lokalizacji punktów pomiarowych,
- 5) sposoby ewidencjonowania przeprowadzonych pomiarów.

Wyniki pomiarów, zarządzający drogą przedkłada organowi ochrony środowiska, o ile pomiary te mają szczególne znaczenie dla systematycznej obserwacji zmian stanu środowiska wynikających z eksploatacji tych obiektów. Minister właściwy do spraw środowiska określił, w drodze rozporządzenia, rodzaje wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, które ze względu na szczególne znaczenie dla systematycznej obserwacji zmian stanu środowiska, wynikających z eksploatacji tych obiektów, powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminy i sposób ich prezentacji (Dz. U. Nr 18 z dnia 06.02.2003r. poz. 164).

Starosta może, w drodze decyzji, nałożyć na zarządzającego drogą, obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów hałasu w środowisku w związku z eksploatacją drogi, wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 175 ust. 1-3 lub określone w trybie art. 56 ust. 1 pkt 1, art. 95 ust. 1 lub art. 107 ust. 1, POŚ, jeżeli przeprowadzone kontrole poziomów hałasu w środowisku, które są emitowane w związku z eksploatacją drogi, dowodzą przekraczania standardów jakości środowiska.

Zarządzający drogą, zaliczoną do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, sporządza, co 5 lat mapę akustyczną terenu, na którym eksploatacja obiektu może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Mapę akustyczną sporządza się we fragmentach obejmujących obiekty na obszarach poszczególnych powiatów. Zarządzający drogą przedkłada fragment mapy akustycznej obejmującej określony powiat właściwemu wojewodzie i staroście.

Opracowanie koncepcji zmian ruchu samochodowego na najbardziej obciążonych skrzyżowaniach np. poprzez zastosowanie ronda, remonty i modernizację dróg, ustanowienie

ograniczenia ruchu dla centrów miejscowości wpłynie na poprawę klimatu akustycznego terenów przyległych.

Hałas drogowy powinien być uwzględniony przez organy administracji w przypadkach udzielania pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych w bezpośredniej odległości od istniejących i planowanych dróg. Budynki z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinny być wznoszone poza zasięgiem uciążliwości określonych w przepisach ochrony środowiska (w tym także przed hałasem i wibracjami), a w przypadku, gdy ich lokalizacja znajdzie się w zasięgu oddziaływania uciążliwości muszą zostać zastosowane środki techniczne zmniejszające je do poziomu określonego w przepisach ochrony środowiska.

Przy modernizacji dróg i ulic należy zwrócić szczególną uwagę na dobór nawierzchni właściwej dla rzeczywistej prędkości pojazdów. Zastosowanie „cichych nawierzchni” drogowych poprawi warunki akustyczne w środowisku zewnętrznym o około 5 dB. Nie zapewni to jednak warunków komfortu akustycznego w tych punktach, w których poziom dźwięku przed zastosowaniem działań ochronnych jest większy niż 65 dB w porze dziennej i 55 dB w porze nocnej. Jedyną dostępną metodą redukcji hałasu pozostaje budowa ekranów ochronnych oraz wymiana okien na bardziej dźwiękoizolacyjne, które zapewnią warunki komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń zamkniętych. Wymagania dotyczące izolacyjności okien według wymagań normy zależą od poziomu hałasu samochodowego określonego dla szesnastu godzin pory dziennej oraz ośmiu godzin nocy.

Ochrona przed hałasem kolejowym i hałasem lotniczym

Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. W chwili ewentualnej budowy i eksploatacji linii kolejowych nie będzie można powodować przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska, a tym samym nie można powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający linią kolejową ma tytuł prawny.

Jeżeli w związku z eksploatacją linii kolejowej utworzono obszar ograniczonego użytkowania, eksploatacja nie może spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza tym obszarem.

Z uwagi na brak lotnisk na terenie gminy jak i gmin ościennych, problemy związane z oddziaływaniem hałasu lotniczego w środowisku są marginalne. Oddziaływanie hałasu lotniczego ma charakter przypadkowy i związane jest przede wszystkim z przelotem samolotów sportowych oraz komunikacji lotniczej małego zasięgu. Utworzone w ostatnim dziesięcioleciu korytarze powietrzne dla krajowego i międzynarodowego lotniczego ruchu pasażerskiego nie wpływają na klimat akustyczny na terenie gminy. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na ochronę środowiska jest poprawa klimatu akustycznego na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy poprzez zahamowanie wzrostu zagrożeń

wynikających z emisji hałasu do środowiska jak i podjęcie działań zmierzających do obniżenia poziomu hałasu do obowiązujących normatywów.

Cel ekologiczny

"Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów"

Realizacja tego celu winna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem klimatu akustycznego, wszędzie tam, gdzie istnieją źródła generujące hałas o wartościach poziomu równoważnego przekraczających wartości dopuszczalne.

Dokładne rozpoznanie stanu narażenia na hałas jest podstawą podjęcia działań zmierzających do eliminacji lub minimalizacji tego typu zagrożeń. Działania te będą w głównej mierze dotyczyć usprawnienia ruchu drogowego jak i budowy ekranów przeciwakustycznych oraz kontroli jednostek emitujących hałas i egzekwowania przestrzegania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.

Jako cele pomocnicze w zakresie poprawy stanu środowiska w gminie, w tym poprawy stanu klimatu akustycznego, należy przyjąć:

1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej.
2. Polepszenie stanu technicznego dróg (głównie powiatowych).
3. Poprawę klimatu akustycznego poprzez zmniejszenie emisji hałasu do środowiska.

Kierunki działań

1. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.
2. Ochrona przed hałasem przemysłowym.

Zadania ekologiczne

- Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem;
- Inwentaryzacja stanu zagrożenia hałasem na terenie gminy.
- Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem.
- Stworzenie gminnej bazy danych o obiektach stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska.
- Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez planowe remonty i modernizację dróg.
- Tworzenie stref buforowych pomiędzy nowoprojektowanymi centrami wytwórczości i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej.
- Opracowanie i przyjęcie jednolitej metody i systemu prognozowania zasięgu uciążliwego oddziaływania hałasu.
- Opracowanie i przyjęcie jednolitego zestawu danych sprawozdawczych.

4.6. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi, według art. 121 ustawy POŚ, polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- ♦ utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- ♦ zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska jest podstawowym aktem prawnym normującym zagadnienia związane z ochroną przed polami elektromagnetycznymi. Zgodnie z treścią zapisów ustawy, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych na poziomie nieprzekraczającym dopuszczalnego, a w przypadku ich przekroczenia - na obniżeniu wartości tych pól przynajmniej do wartości dopuszczalnych. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U, nr 192, poz. 1883) określa dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności

Istotnym elementem prawnym mającym wpływ na kształtowanie zakresu i skali oddziaływania źródeł promieniowania elektromagnetycznego na środowisko jest procedura lokalizacji i realizacji inwestycji. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.) określono przedsięwzięcia mogące oddziaływać znacząco na środowisko. Dokonano jednocześnie podziału na te, które są objęte obowiązkiem wykonania raportu oddziaływania na środowisko i te, dla których taki raport może być wymagany w procesie postępowania lokalizacyjnego i budowy. W kompetencjach Starosty znajdują się inwestycje, dla których raport może być wymagany w procesie lokalizacji i budowy i należą do nich:

- stacje elektroenergetyczne lub linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, emitujące pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz.

Uwzględniając konieczność ochrony przed polami elektromagnetycznymi określono:

Cel ekologiczny:

Utrzymanie wartości pól elektromagnetycznych na poziomie nieprzekraczającym dopuszczalnego lub ich obniżenie do wartości dopuszczalnych.

Zadania ekologiczne:

- Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego. Przedstawiona w ocenie stanu środowiska inwentaryzacja źródeł jest nie pełna. Szczególnie dotyczy to operatorów sieci komórkowych, gdzie tempo powstawania nowych obiektów jest znaczące.
- Gromadzenie danych zawierających informacje o źródłach promieniowania oraz o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych z podziałem na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i tereny dostępne dla ludności wykorzystując dane z państwowego monitoringu środowiska.

4.7. Gospodarka odpadami

Uwzględniając założenia prawidłowej gospodarki odpadami określono:

Cel ekologiczny:

Minimalizacja ilości powstających odpadów i eliminacja zagrożeń wynikających z gospodarowania odpadami

Zadania ekologiczne:

- Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców miasta (100 %)
- Rozszerzenie istniejącego systemu GPZON
- Poprawa efektywności i zakresu selektywnego zbierania odpadów.
- Zapewnienie regularnego, zapewniającego zachowanie wymogów sanitarnych, wywozu odpadów komunalnych.
- Opracowanie i wdrożenie programu informacyjno-edukacyjnego dla społeczeństwa i przedsiębiorców.
- Osiągnięcie określonych w planie poziomów zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych.
- Osiągnięcie określonych w planie poziomów zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym.
- Promowanie przydomowych instalacji do kompostowania odpadów ulegających biodegradacji.

- Udział w zwiększeniu ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poprzez termiczne przekształcanie
- Rozpoznanie stanu aktualnego gospodarki odpadami w małych i średnich przedsiębiorstwach.
- Zbieranie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.

Szerszy zakres celów podrzędnych oraz zadań do realizacji z podziałem na sektor odpadów komunalnych, sektor odpadów gospodarczych oraz sektor odpadów niebezpiecznych przedstawiono w pracy „Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Koziegłowy”.

Uwzględniony w opracowaniu system gospodarki odpadami w gminie i mieście Koziegłowy przedstawiono w formie zestawienia celów z działaniami i zadaniami, wraz z podaniem jednostek realizujących oraz sposobów wdrożenia poszczególnych zadań. Zakres zadań przewidzianych do zrealizowania wynika z następujących zasad postępowania z odpadami, zgodnie z WPGO i PPGO:

- zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów,
- zapewnienia i wdrożenia procesów odzysku, w tym głównie recyklingu odpadów, których powstawanie jest nieuniknione,
- unieszkodliwiania odpadów poza ich składowaniem,
- bezpiecznego, dla zdrowia ludzkiego i środowiska, składowania tych odpadów, których ze względów technologicznych i ekonomicznych nie można poddać stosowanym obecnie procesom odzysku lub unieszkodliwiania.
- wdrożenie procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów w ramach przewidywanych do osiągnięcia wiodących celów, krótko- i długookresowych oraz zadań dotyczących:
 - sektora komunalnego,
 - sektora gospodarczego,
 - odpadów niebezpiecznych.

4.8. Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska

Ważnym zadaniem jest wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Uwzględniając założenia prawidłowej edukacji społeczeństwa określono:

Cel ekologiczny:

Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Zadania ekologiczne:

- Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;

- Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych);
- Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej;
- Włączenie w akcję edukacji ekologicznej jednostek samorządowych oraz proekologicznych organizacji pozarządowych.

5. Harmonogram realizacji zadań ekologicznych

Wyznaczone cele ekologiczne i kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i miasta Koziegłowy, stanowią podstawę do realizacji konkretnych zadań na przestrzeni kilkunastu lat.

Plan operacyjny Programu Ochrony Środowiska na lata 2007-2015 przedstawia Tabela 5.1.

W harmonogramie planu operacyjnego dla gminy i miasta, poszczególnym celom strategicznym i ich kierunkom działań przyporządkowano konkretne zadania priorytetowe z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować. Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne, będą one realizowane w ramach harmonogramu.

Pozostałe zadania ekologiczne nie ujęte w harmonogramie, a zamieszczone w części opisowej dotyczącej polityki ekologicznej, stanowią dla gminy dodatkową bazę możliwości realizacyjnych w ramach opracowanego Programu Ochrony Środowiska. Ich ewentualne wprowadzenie do harmonogramu może nastąpić na etapie przewidzianej Prawem ochrony środowiska (art. 14 ust. 2), po co czteroletniej weryfikacji polityki ekologicznej państwa.

Zestawienie tabelaryczne dotyczące realizacji zadań dla gminy i miasta na lata 2007-2015 przedstawiono w tabeli 5.1.

Tabela 5.1. Harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2007-2015

- ZADANIA WŁASNE GMINA I MIASTO** - zadanie finansowane w całości lub w części ze środków będących w dyspozycji gminy i miasta (w tym GFOŚiGW)
- ZADANIA KOORDYNOWANE** - zadania finansowane przez przedsiębiorstwa oraz finansowane ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie miasta, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim lub centralnym.
- ZADANIE PRZENIESIONE** – zadanie przewidziane do realizacji do roku 2007 i niezrealizowane.

ZMIUW – Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
 ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego
 RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
 BOŚ – Bank Ochrony Środowiska

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Cel: Zapewnienie wysokiej jakości powietrza w klasie A oraz redukcja emisji pyłów i gazów				
Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym i przemysłowym	Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach obiektów stanowiących mienie gminne	działanie ciągłe	Gmina	środki własne gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, kredyty BOŚ,
	Eliminowanie węgla jako paliwa w gospodarstwach domowych oraz w kotłowniach, małych i średnich zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy obiektów, gmina	środki własne jednostek realizujących WFOŚiGW, NFOŚiGW, kredyty BOŚ,

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, zasoby wodne, ciepło gruntu, energia wiatru	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe,	Środki własne gminy oraz jednostek realizujących, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW
	Budowa urządzeń ograniczających emisje pyłów i gazów z instalacji przemysłowych w sektorze gospodarczym oraz ich ciągła modernizacja	działanie ciągłe	Gmina, właściciele i zarządcy budynków	środki własne gminy oraz jednostek realizujących, NFOŚiGW, WFOŚiGW, kredyty BOŚ, środki pomocowe UE
	Rozbudowa sieci gazowej na obszarach wiejskich, zwłaszcza na terenach przewidzianych do rozwoju turystyki	działanie ciągłe	zakłady gazownicze	Środki własne jednostek realizujących, kredyty komercyjne
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne.	działanie ciągłe	Gmina, właściciele obiektów	środki własne gminy i właścicieli obiektów, kredyty BOŚ, fundusz termomodernizacyjny
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów prywatnych	działanie ciągłe	Gmina, właściciele budynków	środki własne gminy i właścicieli budynków, kredyty BOŚ, fundusz termomodernizacyjny
	Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych)	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe	środki własne gminy i jednostek realizujących, WFOŚiGW, PFOŚiGW
	Rozbudowa transportu publicznego na terenie gminy oraz zachęcanie mieszkańców do korzystania z tego rodzaju transportu	działanie ciągłe	Właściciele firm przewoźowych, gmina	środki własne jednostek realizujących
Cel: Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, ochrona bogatych zasobów wód podziemnych jako podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę				
Ochrona zasobów wodnych	Opracowanie programu ochrony przed powodzią	działanie ciągłe	Gmina	Środki własne gminy, środki
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Rzeniszowie	zadanie przeniesione na lata 2007 - 2015	Gmina	środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, środki środki pomocowe UE, środki własne mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Ochrona zasobów wodnych	Rozbudowa sieci wodociągowej na obszarze gminy na nowych terenach pod zabudowę L = ok. 55 km	działanie ciągłe	Gmina, Przedsiębiorstwa Wod-Kan	Środki własne gminy, WFOŚiGW, środki pomocowe UE, środki własne mieszkańców i Przedsiębiorstw Wod-Kan
	Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej i minimalizacja strat wody na przesyłce wody wodociągowej L = ok. 122 km	2007 - 2012	Gmina, Przedsiębiorstwa Wod-Kan	Środki własne gminy, WFOŚiGW, środki pomocowe UE, środki własne mieszkańców i Przedsiębiorstw Wod-Kan
	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami L = ok. 250 km	2007 - 2015	Gmina, Przedsiębiorstwa Wod-Kan.	środki własne gminy, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne mieszkańców, środki pomocowe UE
	Inwentaryzacja studni kopanych na terenie gminy	zadanie przeniesione 2007-2008	Gmina, RZGW, ZMIUW	środki własne gminy, środki RZGW, ZMIUW
	Budowa nowych oczyszczalni ścieków zgodnie z opracowaną koncepcją lub jej aktualizacją	2007 - 2015	RZGW, powiat, Gmina	środki RZGW, środki własne powiatu
	Budowa kanalizacji deszczowej L = ok. 15 km wraz z budową podoczyszczalni.	2007 - 2015	Gmina	Środki własne gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki pomocowe UE
	Budowa ujęcia wody w Markowicach	zadanie przeniesione 2007 - 2009	Właściciele terenów, gmina	Środki właścicieli, środki własne powiatu
	Przeprowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Wymiana wodociągów stalowych znajdujących się w najgorszym stanie technicznym	2007 -2015	gmina	Środki właścicieli obiektów, środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych i punktowych pochodzących z działalności rolniczej	działanie ciągłe	Gmina, właściciele nieruchomości	środki własne gminy i właścicieli nieruchomości, WFOŚiGW
	Preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych	działanie ciągłe	RZGW, ZMIUW	środki RZGW, ZMIUW, WFOŚiGW

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Ochrona zasobów wodnych	Likwidacja lub ograniczenie niekorzystnych oddziaływań obiektów na środowisko oraz wprowadzenie i prowadzenie lokalnego monitoringu	działanie ciągłe	Właściele obiektów, powiat, gmina	Środki właścicieli obiektów, środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	Opracowanie i sukcesywne wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek oraz wprowadzenie monitoringu jakościowego wód powierzchniowych	działanie ciągłe	RZGW, ZMiUW, WIOŚ, jednostki naukowo-badawcze, gmina,	środki własne powiatu, RZGW, ZMiUW
	Opracowanie indywidualnych planów gospodarowania dla poszczególnych rzek i ich odcinków, uwzględniających potrzeby konsumpcji wody, zabezpieczenia przeciwpowodziowego i ochrony przyrody	działanie ciągłe	WIOŚ, RZGW, ZMiUW	środki własne WIOŚ, RZGW, ZMiUW
	Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń, a szczególnie stężeń substancji biogennych źródeł w ściekach odprowadzanych z istniejących lokalnych oczyszczalni	działanie ciągłe	Właściele nieruchomości Gmina	środki własne właścicieli, środki pomocowe UE, środki Gmina WFOŚiGW
	Przetwarzanie i odpowiednie zagospodarowywanie osadów ściekowych	działanie ciągłe	Właściele nieruchomości Gmina	środki własne właścicieli, środki pomocowe UE, środki Gmina, WFOŚiGW
	Rozpoznanie ognisk i obiektów o największym zagrożeniu dla wód podziemnych	działanie ciągłe	Gmina, Powiat WIOŚ, jednostki badawcze	środki własne gminy, powiatu, przedsiębiorców, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Rozpoznanie możliwości wykorzystania i wykorzystanie zasobów wód mineralnych w celach gospodarczych oraz rekreacyjno-turystycznych i zdrowotnych.	działanie ciągłe	Gmina, jednostki naukowo-badawcze, przedsiębiorcy	Środki własne gminy, przedsiębiorców, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Systematyczna kontrola oraz konserwacja wałów i urządzeń melioracji podstawowej	działanie ciągłe	ZMiUW	środki ZMiUW
	Inwentaryzacja i budowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji szczegółowej	działanie ciągłe	ZMiUW	środki własne jednostek administracyjnych, WFOŚiGW, PFOŚiGW
	Propagowanie dobrych praktyk rolniczych	działanie ciągłe	Gmina, RZGW, ZMiUW	środki własne jednostek realizujących, WFOŚiGW

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją oraz rekultywacja obszarów zdegradowanych				
Gleby użytkowane rolniczo	Zagospodarowywanie nieużytków i odlogów (poprzez uprawy energetyczne, zalesianie)	działanie ciągłe	Gmina	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW,
	Wyznaczenie obszarów wymagających rekultywacji	2007 - 2008	Gmina, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW
	Rekultywacja i zagospodarowywanie terenów zdegradowanych przez eksploatację surowców naturalnych	działanie ciągłe	Gmina, ODR	środki własne gminy, środki jednostek realizujących PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Funkcjonowanie w gminie punktu informacji dla rolników	działanie ciągłe	Gmina, ODR	środki własne gminy
	Wspieranie procesów konsolidacji i scalania gospodarstw rolnych	działanie ciągłe	Gmina, ODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących
	Coroczna kontrola ilości stosowanych nawozów mineralnych	działanie ciągłe	Gmina, właściciele nieruchomości, ODR	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW
	Przeprowadzanie badań odczynu pH i zanieczyszczeń glebowych	działanie ciągłe	Gmina, ODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW
	Zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin	działanie ciągłe	Gmina, MODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW
	Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych wyłączonych z produkcji rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej)	działanie ciągłe	Gmina, MODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, właściciele PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji	działanie ciągłe	Gmina, MODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących PFOŚiGW, WFOŚiGW

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
	Podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu	działanie ciągłe	Gmina, MODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących
	Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną	działanie ciągłe	Gmina, właściciele nieruchomości, MODR	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW
	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu.	działanie ciągłe	Gmina, MODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki jednostek realizujących, WFOŚiGW
	Prowadzenie działalności edukacyjnej upowszechniającej zasady dobrej praktyki rolniczej	działanie ciągłe	Gminy, MODR, właściciele obszarów	środki własne gmin, PFOŚiGW, WFOŚiGW, środki jednostek realizujących
	Propagowanie zasad rozwoju rolnictwa proekologicznego dla produkcji zdrowej i czystej żywności.	działanie ciągłe	Gminy, MODR, właściciele obszarów	środki własne gminy, środki MODR, WFOŚiGW, środki pomocowe UE
	Rozwój rolnictwa proekologicznego zwłaszcza w produkcji owoców metodami ekologicznymi.	działanie ciągłe	MODR, Gminy, właściciele obszarów	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe UE
	Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.	działanie ciągłe	Gminy, ODR, właściciele obszarów	środki własne gmin, PFOŚiGW, WFOŚiGW, środki jednostek realizujących
Zasoby Kopaliny	Rozpoznanie możliwości zasobowych i perspektywicznych regionu w zakresie zasobów naturalnych	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Prowadzenie poszukiwań i szczegółowe dokumentowanie złóż wód mineralnych	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Ochrona złóż perspektywicznych i niezagospodarowanych poprzez uwzględnienie obszaru ich występowania w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
	Renaturalizacja i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Ustanowienie, weryfikacja i respektowanie postanowień stref ochrony wód mineralnych oraz wód podziemnych przeznaczonych do spożycia;	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Ograniczony rozwój eksploatacji na obszarach cennych przyrodniczo	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Monitorowanie wpływu eksploatacji złóż kopalin na środowisko	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Racjonalne gospodarowanie zasobami perspektywicznymi regionu (w tym wody mineralne)	zadanie ciągłe	Gmina, Właściciele obiektów Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
	Planowanie zagospodarowania złóż z uwzględnieniem walorów krajobrazowych	zadanie ciągłe	Gmina, Jednostki naukowo badawcze	środki własne jednostek realizujących
Cel: Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów				
Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu (budowa ekranów akustycznych i tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacja budynków, wymiana okien)	działanie ciągłe	Zarządcy dróg	środki Zarządców dróg, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
	Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	działanie ciągłe	Gmina, Zarządcy dróg	środki Zarządców dróg, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Inwentaryzacja stanu zagrożenia hałasem na terenie gminy	działanie ciągłe	Gmina, Zarządcy dróg	środki Zarządców dróg, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	działanie ciągłe	Gmina, Zarządcy dróg	środki Zarządców dróg, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Stworzenie gminnej bazy danych o obiektach stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska	2007 - 2009	Gmina	środki Zarządców dróg, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
Ochrona przed hałasem przemysłowym	Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez planowane remonty i modernizację dróg	działanie ciągłe	Gmina, zarządcy dróg	środki Zarządców dróg, środki pomocowe UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Opracowanie i przyjęcie jednolitej metody i systemu prognozowania zasięgu uciążliwego oddziaływania hałasu	działanie ciągłe	WIOŚ, Powiat, Gmina, jednostki naukowo-badawcze	PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie	działanie ciągłe	WIOŚ, Powiat, jednostki naukowo-badawcze	PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonnych, ekranów, tłumików akustycznych)	działanie ciągłe	WIOŚ, jednostki badawcze, przedsiębiorcy	środki własne przedsiębiorców
	Tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej wokół obiektów przemysłowych	działanie ciągłe	Przedsiębiorcy	środki własne przedsiębiorców
	Wyznaczanie stref buforowych pomiędzy nowopowstającymi obiektami przemysłowymi lub usługowymi a terenami zabudowy mieszkaniowej	działanie ciągłe	Przedsiębiorcy, Gmina, powiat	środki własne przedsiębiorców

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
	Opracowanie i przyjęcie jednolitego zestawu danych sprawozdawczych	działanie ciągłe	Przedsiębiorcy	środki własne przedsiębiorców

Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych oraz wzrost lesistości gminy

Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych	Powiększenie liczby obszarów objętych ochroną prawną w gminie, tworzenie nowych lub zwiększanie zasięgu istniejących form ochrony przyrody	działanie ciągłe	Gmina, Zarządzający obiektami	środki własne jednostek realizujących
	Kształtowanie i rozwój systemu zieleni urządzonej	działanie ciągłe	Gmina, Wojewoda, Zarządcy obszarów lub obiektów	środki własne gminy, PFOŚiGW, NFOŚiGW
	Spopularyzowanie i uatrakcyjnienie przyrodniczo i rekreacyjnie atrakcyjnych obszarów gminy	działanie ciągłe	Gmina, Wojewoda, Zarządcy obszarów lub obiektów	środki własne gminy, PFOŚiGW, NFOŚiGW, środki zarządzających
	Zwiększenie lesistości w oparciu o grunty nieprzydatne rolniczo i zdegradowane działalnością przemysłową, eksploatacyjną	działanie ciągłe	Wojewoda, Gmina, Zarządzający obiektem lub obszarem	PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki zarządzającego obiektem
	Uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej państwa, programach ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego,	działanie ciągłe	Gmina, jednostki naukowo-badawcze, zarządzający obszarem	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW,
	Opracowanie i aktualizacja planów ochrony obszarów chronionych na terenie gminy oraz ich realizacja	działanie ciągłe	Gmina, Zarządzający obiektami	środki własne jednostek realizujących
	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz pielęgnacja zadrzewień na gruntach własnych	działanie ciągłe	Gmina, Wojewoda, Zarządcy obszarów lub obiektów	środki własne gminy, PFOŚiGW, NFOŚiGW, środki zarządzających
	Przygotowanie planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych parków oraz pomników przyrody	działanie ciągłe	Wojewoda, Gmina, Zarządzający obiektem lub obszarem	PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki zarządzającego obiektem

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
	Utrzymanie, przebudowa i budowa ścieżek rowerowych	działanie ciągłe	Gmina, jednostki naukowo-badawcze, zarządzający obszarem	Środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW,
	Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych	działanie ciągłe	Gmina,	środki własne gminy
	Wprowadzanie przez władze gminne na terenie gminy indywidualnych form ochrony przyrody, jeżeli wojewoda uprzednio nie wprowadził tych form. Kompetencje władz gminy dotyczą uznania za pomnik przyrody, użytku ekologicznego, stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej i zespół przyrodniczo-krajobrazowy	działanie ciągłe	Gmina	środki własne gminy
	Objęcie ochroną walorów krajobrazowych terenów w obszarach wiejskich, degradowanych zabudową chaotyczną i rozproszoną	działanie ciągłe	Gmina,	środki własne gminy, powiatu
Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	Opracowanie planów ochrony i ochrona siedlisk i stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt	działanie ciągłe	Gmina, Wojewoda, Lasy Państwowe	Środki własne gminy, WFOŚiGW, Lasy Państwowe
	Dokarmianie zwierząt dziko żyjących	działanie ciągłe	Gmina, Powiat, Koła Łowieckie	Środki własne gminy, PFOŚiGW, środki Kół Łowieckich
Ochrona lasów	Wzmocniona ochrona, w tym zachowanie lub odtwarzanie obszarów występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, szczególnie rzadkich i zagrożonych	działanie ciągłe	Gmina, Powiat, Wojewoda	środki własne gminy, powiatu, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki)	działanie ciągłe	Gmina, Lasy Państwowe	środki własne gminy, Lasów Państwowych, PFOŚiGW, WFOŚiGW
	Ustalenie granicy rolno-leśnej w celu wyznaczenia obszarów do zadrzewień i zalesień.	2007-2009	Gmina, Lasy Państwowe, właściciele nieruchomości	środki własne gminy, powiatu, Wojewody, WFOŚiGW, środki Lasów Państwowych
	Opracowanie wieloletniego programu zalesiania nieużytków i zalesianie gruntów porolnych	2007-2009	Powiat, Lasy Państwowe, Gmina, właściciele gruntów	środki własne gminy, powiatu, właścicieli gruntów, Lasów Państwowych, WFOŚiGW

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	Prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzonymi do różnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów	działanie ciągłe	Gmina, Lasy Państwowe, właściciele nieruchomości	środki własne gminy, powiatu, Wojewody, WFOŚiGW, środki Lasów Państwowych
	Stworzenie systemu zachęcającego rolników do zalesiania nieużytków będących ich własnością	2007-2009	Gmina	środki własne gmin, WFOŚiGW
	Zwiększenie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	działanie ciągłe	Gmina, Lasy Państwowe	środki własne gminy, powiatu, WFOŚiGW
	Wprowadzanie organizacji ruchu turystycznego i urządzeń turystycznych w lasach, w sposób aby turystyka i rekreacja nie kolidowały w spełnianiu przez lasy funkcji ekologicznych, produkcyjnych i poprodukcyjnych	działanie ciągłe	Gmina, Lasy Państwowe, Zarządcy lasów	środki własne gminy, zarządców lasów, WFOŚiGW
	Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody; wspieranie proekologicznych działań Nadleśnictwa Żłoty Potok	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe,	środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW
Cel: Utrzymanie wartości pól elektromagnetycznych na poziomie nieprzekraczającym dopuszczalnego lub ich obniżenie do wartości dopuszczalnej				
	Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2007-2009	Powiat, Gmina, Wojewoda, Polskie Sieci Energetyczne, Urzędy Telekomunikacyjne, operatorzy sieci komórkowej	Środki własne powiatu, PFOŚiGW, WFOŚiGW

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Utrzymanie wartości pól elektromagnetycznych na poziomie nie przekraczającym dopuszczalnego lub ich obniżenie do wartości dopuszczalnej	Gromadzenie danych zawierających informacje o źródłach promieniowania i o stwierdzonych poziomach lub przekroczeniach.	działanie ciągłe	Powiat, Wojewoda, Gmina, Polskie Sieci Energetyczne, Urzędy Telekomunikacyjne, operatorzy sieci komórkowej	Środki własne powiatu, PFOŚiGW
	Przeprowadzenie weryfikacji uzyskanych pozwoleń na emitowanie pól elektromagnetycznych przez istniejące dzisiaj instalacje. Informacje o obszarach występowania promieniowania elektromagnetycznego powinny znaleźć odzwierciedlenie w Planie zagospodarowania przestrzennego	2007-2009	Gmina, WIOŚ	Środki własne gminy, WFOŚiGW
Gospodarka odpadami	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem odbioru odpadów	2007-2009	Obszary nie objęte zorganizowanym systemem odbioru odpadów	Środki własne gminy, WFOŚiGW
	Zwiększenie stopnia segregacji i odzysku odpadów	zadanie ciągłe	Obszar całej gminy	Środki własne gminy, WFOŚiGW
	Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów	zadanie ciągłe	Obszar całej gminy	Środki własne gminy, WFOŚiGW
	Likwidacja dzikich wysypisk	zadanie ciągłe	Obszar całej gminy	Środki własne gminy, WFOŚiGW
	Usuwanie materiałów zawierających azbest	zadanie ciągłe	Obszar całej gminy	Środki własne gminy, WFOŚiGW
Cel: Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców				

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody	działanie ciągłe	Gmina, Powiat, jednostki oświatowe, jednostki naukowo-badawcze, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, powiatu, WFOŚiGW
	Stworzenie i realizacja programu edukacji ekologicznej dla szkół	działanie ciągłe	Gmina, Powiat, jednostki oświatowe, jednostki naukowo-badawcze, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, powiatu, WFOŚiGW
	Organizowanie konkursów promujących racjonalne korzystanie ze środowiska.	działanie ciągłe	Gmina	Środki własne gminy, PFOŚiFW, WFOŚiGW
	Promowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych gminy	działanie ciągłe	Gmina, Powiat	środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW,
	Utworzenie ośrodków edukacji ekologicznej	działanie ciągłe	Gmina, Powiat, jednostki oświatowe, jednostki naukowo-badawcze, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, powiatu, WFOŚiGW
	Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej	działanie ciągłe	Gmina, Powiat, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe,	Środki własne gminy, PFOŚiFW, WFOŚiGW
	Rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	działanie ciągłe	Gmina, Lasy Państwowe, jednostki naukowo-badawcze	Środki własne gminy, WFOŚiGW
	Włączenie w akcję edukacji ekologicznej jednostek samorządowych oraz proekologicznych organizacji pozarządowych	działanie ciągłe	Gmina, Powiat	środki własne gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW,

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	Lata realizacji	Jednostka realizująca lub współpracująca	Źródła finansowania
Cel: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych				
Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Wykorzystywanie zasobów energii odnawialnej do celów energetycznych, ciepłowniczych i innych przyjaznych środowisku	działanie ciągłe	Gmina, właściciele obiektów	środki własne gminy, jednostek realizujących, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki pomocowe UE.
	Opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planu zaopatrzenia w energię.	zadanie przeniesione 2007-2009	Gmina	środki własne gminy
	Prowadzenie termomodernizacji dążącej do poprawy parametrów energetycznych budynków stanowiących mienie gminne oraz prywatne-	działanie ciągłe	Gmina, właściciele i zarządcy obiektów	środki własne gminy, jednostek realizujących, WFOŚiGW, NFOŚiGW

Tabela 5.2. Szacowane koszty wybranych zadań ekologicznych dla gminy i miasta Koziegłowy.

L.p.	Zadanie	Nakłady finansowe [zł/rok]
1	Likwidacja i rekultywacja "dzikich wysypisk" i innych terenów zdegradowanych przez odpady	5 000
2	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w m. Postęp	446 000
3	Budowa sieci kanalizacyjnej - Lgota Górna - część wschodnia	129 000
4	Budowa sieci kanalizacyjnej - Lgota Nadwarcie	87 800
5	I etap budowy oczyszczalni dla zlewni Koziegłowy	278 000
6	Budowa sieci kanalizacyjnej - Koziegłowy	425 000
7	Budowa sieci kanalizacyjnej - Koziegłówki	117 000
8	Termo-modernizacja budynku szkoły w Pińczycach	175 000
9	Budowa kanalizacji deszczowej w Pińczycach przy ul. Szpitalnej	415 000
10	Wspomaganie systemów ogrzewania obiektów publicznych na terenie gminy Koziegłowy	70 500
11	Kompleksowa wymiana pokryć dachowych zawierających azbest w gminie Koziegłowy	10 000
12	Kompleksowa rekultywacja obszarów zdegradowanych z likwidacją składowisk odpadów na terenie gminy Koziegłowy	40000
13	Budowa sieci kanalizacyjnej Mysłów - Osiek	540 000
14	Budowa sieci kanalizacyjnej - Lgota Górna - część zachodnia	507 000
15	Budowa sieci kanalizacyjnej Gliniana Góra - Brzeziny	404 000
16	Stacja uzdatniania wody	600 000
17	Inwentaryzacja studni kopanych na terenie gminy	20 000
18	Intensyfikacja działań dla propagowania zachęt i zasad dla rozwoju rolnictwa proekologicznego na glebach słabych (klasy V i VI), dla produkcji zdrowej i czystej żywności. Rozwój rolnictwa proekologicznego zwłaszcza w produkcji owoców metodami ekologicznymi.	2 000

19	Przygotowanie planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych parków oraz pomników przyrody	10 000
20	Prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów - Urządzenie i utrzymanie terenów zieleni	18 000
21	Edukacja ekologiczna społeczeństwa, dofinansowanie konkursów ekologicznych w szkołach – sfinansowanie zakupu nagród dla laureatów	10 000

Źródło: WIELOLETNI PROGRAM INWESTYCYJNY GMINY I MIASTA KOZIĘGLOWY na lata 2007-2010

Szacowane koszty wybranych zadań ekologicznych dla gminy i miasta Kozięglowy sporządzono na podstawie Planu Finansowego Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska na rok 2008.

6. Narzędzia i instrumenty polityki ekologicznej

Efektywność działań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego zależy, w dużej mierze, od polityki i rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym oraz pozyskania środków finansowych oraz zainteresowania i zrozumienia ze strony ludności. Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Kozięglowy jest dokumentem planowania strategicznego, stawiającym cele i kierunki polityki ekologicznej. Program nie jest dokumentem decyzyjnym, ale wspomagającym działania decyzyjne. Przygotowany Program stanowić powinien przesłankę konstruowania budżetu Gminy i Miasta i jest podstawą do ubiegania się o fundusze pomocowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej. Poszczególne wytyczne, zawarte w Programie powinny być respektowane i uwzględniane w programach i planach szczegółowych oraz w działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska. Program służyć będzie koordynacji działań związanych z ochroną środowiska w gminie.

Realizacja procesu zrównoważonego rozwoju prowadzona jest według zasad zawartych w II Polityce Ekologicznej Państwa. Polityka ekologiczna gminy jest i będzie realizowana przy zastosowaniu instrumentów:

- prawnych,
- finansowych,
- społecznych.

6.1. Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych, znajdujących się w gestii gminy lub do zagadnień, na które gmina ma istotny wpływ, należą w szczególności:

- wprowadzenie zasad rozwoju zrównoważonego i ochrony środowiska do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu gospodarki odpadami do prawa lokalnego,
- wydawanie pozwoleń na budowę, rozbiórkę obiektu budowlanego, decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wprowadzanie wymagań prawa ochrony środowiska i polityki ekologicznej państwa w zakresie standardów ekologicznych,
- pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych, wykonywanie innych czynności i robót, budowli, które mają znaczenie w gospodarowaniu wodami lub w korzystaniu z wód. Gmina pełni rolę opiniującą,
- określenie na drodze decyzji zakresu i sposobu usunięcia przez podmiot korzystający ze środowiska przyczyn negatywnego oddziaływania na środowisko i przywrócenia środowiska do stanu właściwego oraz zobowiązujące do usunięcia uchybień,
- decyzje zezwalające na usuwanie drzew i krzewów,
- decyzje stanowiące ochronę cennych obiektów przyrodniczych,
- zezwolenia na gospodarowanie odpadami,
- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- administracyjne kary pieniężne.

W prawie krajowym istnieje wiele mechanizmów i narzędzi wspomagających i kontrolujących realizację zadań rozwoju zrównoważonego oraz poprawnego kształtowania i korzystania ze środowiska. Należą do nich między innymi:

- procedury ocen oddziaływania na środowisko,
- system certyfikatów ISO 14000,
- europejski system audytów ekologicznych EMAS (Eco-Management and Audit Scheme),
- programy i centra czystszej produkcji – CP,
- narzędzia analizy oddziaływania na środowisko produktów i usług wprowadzanych na rynek:
 - analiza cyklu życia produktu – LCA,
 - deklaracja środowiskowa produktu – EDP,
 - certyfikaty i znaki produktów ekologicznych.

Większość powyższych mechanizmów jest dla podmiotów gospodarczych nieobowiązkowa (nie wynika z ustaw i rozporządzeń prawa ochrony środowiska), jednak coraz częściej ich wdrożenie stanowi jeden z elementów konkurencji rynkowej bądź jest wymagana przez partnerów w oparciu o ich własne systemy zarządzania środowiskowego.

Również Urząd Gminy i Miasta, w ramach ustawowej działalności, ma prawo do żądania od podmiotów realizacji ich części. Jedną z możliwości jest określenie zakresu oceny oddziaływania na środowisko dla inwestycji wymagających odpowiednich decyzji Urzędu Gminy i Miasta na podstawie prawa budowlanego, o zagospodarowaniu przestrzennym, oraz systemu prawa ochrony środowiska.

6.2. Instrumenty finansowe

Realizacja poszczególnych projektów związanych z gospodarką odpadami, możliwa jest poprzez wykorzystanie m.in.:

- środków publicznych - pochodzących z budżetu gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- środków prywatnych - środki własne inwestora,
- środków publiczno-prywatnych - pochodzących z budżetu gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych oraz środków własnych inwestora.

Formy finansowania inwestycji ekologicznych:

- udziały własne gmin lub przedsiębiorstw,
- zobowiązania kapitałowe (kredyty, pożyczki, obligacje, leasing),
- udziały kapitałowe – (akcje i udziały w spółkach),
- dotacje.

KRAJOWE ŹRÓDŁA WSPÓLFINANSOWANIA INWESTYCJI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Gminne i Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W zakresie gospodarki odpadami środki gminnych i powiatowych funduszy przeznaczane są m.in. na:

- 1) Edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- 2) Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- 3) Wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- 4) Działania związane z usuwaniem azbestu.

Środki gminnych i powiatowych funduszy są przeznaczane na projekty tzw. miękkie niewymagające znacznych nakładów finansowych. Beneficjentami tych środków mogą być przede wszystkim instytucje i urzędy, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z dnia 20 czerwca 2001 r. - tekst jednolity, Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902), środki **gminnych oraz powiatowych funduszy** mogą zostać wykorzystane na realizację zadań z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami.

Art. 406.

Środki gminnych funduszy przeznacza się na:

- 1) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,*
- 2) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,*
- 3) wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,*
- 4) realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,*
- 5) urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,*
- 6) realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,*
- 7) wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,*
- 8) profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,*
- 9) wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,*
- 10) wspieranie ekologicznych form transportu,*
- 11) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,*
- 12) inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.*

Art. 407.

Środki powiatowych funduszy przeznacza się na wspomaganie działalności, o której mowa w art. 406 pkt 1-11 oraz na:

- 1) realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- 2) inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska

Finansowanie zadań z zakresu gospodarki odpadami jest możliwe ze środków **funduszy ochrony środowiska** na zasadach określonych ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62, poz. 627 - tekst jednolity, Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902). Dotyczy to głównie zadań o relatywnie niskich kosztach inwestycyjnych. Środki pozyskiwane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zapewniają wsparcie finansowania inwestycji, zgodnie zasadami przyjętymi w tych funduszach.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wnioskodawcami ubiegającymi się o środki finansowe z NFOŚiGW mogą być m.in.:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstwa,
- instytucje i urzędy,
- organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia),
- administracja państwowa,
- osoby fizyczne.

W NFOŚiGW stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NFOŚiGW, kredyty udzielane przez banki ze środków NFOŚiGW, konsorcja czyli wspólne finansowanie NFOŚiGW z bankami, linie kredytowe ze środków NFOŚiGW obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia)
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będzie również finansował we współpracy z bankami poprzez linie kredytowe:

- budowę małych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowę kanalizacji sanitarnej,
- zagospodarowanie odpadów,
- ograniczenie emisji spalin poprzez dostosowanie silników wysokoprężnych do paliwa gazowego lub wymiany silników na mniej emisyjne w komunikacji zbiorowej,
- inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- budowę ścieżek rowerowych,
- ograniczenie hałasu,
- termomodernizację,
- czystszą produkcję,
- uszczelnianie i hermetyzacja przeładunku i dystrybucji paliw,
- inwestycje służące ograniczeniu zużycia energii elektrycznej,
- systemów ciepłowniczych,
- budowę lub modernizację stacji uzdatniania wody [źródło: www.nfosigw.gov.pl]

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz został powołany w 1992 r. dla efektywnego zarządzania środkami ekokonwersji, polegającej na zamianie części długu państwowego na wydatki w dziedzinie ochrony środowiska. Do tej pory umowy o ekokonwersji zawarto z Stanami Zjednoczonymi, Francją, Szwajcarią, Szwecją i Włochami oraz Finlandią.

Statutowym celem działania EkoFunduszu jest wspieranie, w formie dotacji, szczególnie ważnych przedsięwzięć dla ochrony środowiska w Polsce. Zasadniczo przedsięwzięcia te powinny mieścić się w następujących sektorach określonych w Statucie Fundacji: zmniejszanie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu; ograniczenie zanieczyszczenia Morza Bałtyckiego; ograniczanie emisji gazów szklarniowych oraz eliminacja stosowania substancji niszczących warstwę ozonową; ochrona różnorodności biologicznej.

Inwestycje z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) lub układów skojarzonych od kilku lat stanowią jeden z najważniejszych kierunków finansowania EkoFunduszu. OZE w strategii ochrony klimatu realizowanej przez EkoFundusz stają się jedynym liczącym się priorytetem. Wg informacji uzyskanych bezpośrednio z EkoFunduszu, planowane jest wyraźne zwiększenie wydatkowania środków na wdrażanie technologii OZE do kwoty 50-70 mln zł rocznie.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego wyłącznie w formie bezzwrotnych dotacji. Dotacje te zasadniczo wynoszą 10-30% kosztów projektu (do 50% dla inwestorów publicznych). Fundusz finansuje wyłącznie projekty związane z budową instalacji lub urządzeń służących ochronie środowiska. Nie ma ograniczeń co do statusu formalnego inwestora.

Dotacje EkoFunduszu przyznawane są na zasadzie konkursu. Wymagany jest wniosek zawierający m.in. określony poziom rentowności, efektywność redukcji dwutlenku węgla i zoptymalizowanie wysokości nakładów inwestycyjnych na działania energooszczędne.

FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska proponuje, aby priorytety polityki strukturalnej w latach 2007-2013 były osiąganymi w ramach trzech nowych celów:

- konwergencja,
- regionalna konkurencyjność i zatrudnienie
- współpraca terytorialna.

Źródłami finansowania nowej polityki są trzy fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny
- Fundusz Spójności.

Narodowa Strategia Spójności (NSS) (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych:

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–13.

Celem strategicznym NSS (NSRO) jest „tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych. Celami horyzontalnymi NSS (NSRO) są:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,

- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSRO będą realizowane za pomocą Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych Województw i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych, tj.:

- o Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – EFRR i FS
- o Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – EFRR
- o Program Operacyjny Kapitał Ludzki – EFS
- o 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – EFRR
- o Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – EFRR
- o Program Operacyjny Pomoc Techniczna – EFRR
- o Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej – EFRR

Łączna suma środków zaangażowanych w realizację NSRO w latach 2007-2013 wyniesie około 85,56 mld euro. Z tytułu realizacji NSRO średniorocznie (do roku 2015) będzie wydatkowe około 9,5 mld euro, co odpowiada około 5% produktu krajowego brutto. Z tej sumy:

- 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu UE,
- 11,86 mld euro z krajowych środków publicznych (w tym ok. 5,93 mld euro z budżetu państwa),
- ok. 6,4 mld euro zostanie zaangażowanych ze strony podmiotów prywatnych.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- PO Infrastruktura i Środowisko – 41,3% całości środków (27,8 mld euro),
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 23,8% całości środków (15,9 mld euro),
- PO Kapitał Ludzki – 14,4% całości środków (9,7 mld euro),
- PO Innowacyjna Gospodarka – 12,3% całości środków (8,3 mld euro),
- PO Rozwój Polski Wschodniej – 3,4% całości środków (2,3 mld euro),
- PO Pomoc Techniczna - 0,8% całości środków (0,5 mld euro).
- PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej - (0,7 mld euro)

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko jest jednym z programów operacyjnych stanowiących instrumenty realizacji Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013. Strategia ta zakłada znaczne przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z pozostałymi krajami UE. Dnia 1 sierpnia 2006 roku Rada Ministrów zaakceptowała kierunkowo projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Ponadto Program zakłada realizację pięciu celów szczegółowych:

1. Budowę infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego.
2. Zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu.
3. Zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii.
4. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa narodowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.
5. Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia siły roboczej.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie 17 osi priorytetowych:

1. Gospodarka wodno - ściekowa
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
3. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
7. Transport przyjazny środowisku
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
9. Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej
10. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
11. Bezpieczeństwo energetyczne
12. Kultura i dziedzictwo kulturowe
13. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia

14. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
15. Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
16. Pomoc techniczna – Fundusz Spójności
17. Konkurencyjność regionów

Obecny zakres priorytetów i działań stanowi projekt dokumentu. Ostateczny zakres uzależniony będzie od przebiegu konsultacji społecznych oraz negocjacji z Komisją Europejską. Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, który wykonuje swoje funkcje przy pomocy Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 zostanie przeznaczonych 26 054,7 mln euro. Ze środków Unii Europejskiej będzie pochodziło 21 275,2 mln euro (w tym ze środków Funduszu Spójności – 18 927,6 mln euro oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 2 347,6 mln euro), z publicznych środków krajowych – 3 754,5 mln euro, a ze środków prywatnych 1 025 mln euro.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” będzie wspierać projekty środowiskowe z zakresu:

1. Gospodarki wodno – ściekowej:

Realizowane będą kompleksowe inwestycje komunalne dotyczące rozbudowy infrastruktury wodno – ściekowej, czyli m.in. budowa, rozbudowa, modernizacja systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków; kwota do dyspozycji z Funduszu Spójności: 2 475,0 mln euro

Beneficjenci: przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

2. Gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi:

Głównym celem jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich. W zakresie gospodarki odpadami wspierane będą działania w zakresie zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

Beneficjenci: przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

3. Bezpieczeństwa ekologicznego:

Wspierane będą projekty, dzięki którym zwiększy się ilość zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju; ponadto wsparcie uzyskają projekty dotyczące ochrony przed powodzią i innymi katastrofami naturalnymi oraz przedsięwzięcia obejmujące obserwację i kontrolę stanu środowiska; kwota do dyspozycji z Funduszu Spójności: 495,0 mln euro.

4. Dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska:

Przedsiębiorstwa będą mogły ubiegać się o dofinansowanie inwestycji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza, wspierane będą też projekty z zakresu systemów zarządzania środowiskowego oraz projekty dotyczące wsparcia dla przedsiębiorstw we wdrażaniu najlepszych dostępnych technik (BAT); kwota do dyspozycji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 200,0 mln euro.

5. Ochrony przyrody i edukacji ekologicznej:

Realizowane będą projekty, których celem będzie ograniczenie degradacji środowiska naturalnego oraz ochrona różnorodności biologicznej; wspierane będą również „miękkie” projekty z zakresu edukacji ekologicznej; kwota do dyspozycji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 89,8 mln euro

Warunki konieczne do uzyskania wsparcia finansowego: spełnianie przez przedsięwzięcie inwestycyjne kryteriów określonych w dokumentach programowych i innych dokumentach pomocniczych, przygotowanie przez wnioskodawcę dokumentacji (studium wykonalności, wniosek aplikacyjny) spełniającej określone wymogi, przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych.

Podejmowanie decyzji o dofinansowaniu:

- Podejmowanie decyzji na poziomie Komisji Europejskiej dla projektów o wartości powyżej 25 mln euro,
- Podejmowanie decyzji na poziomie krajowym przez Ministerstwo Środowiska dla projektów o wartości poniżej 25 mln euro
- Decyzja uzależniona od jakości przedłożonej dokumentacji i spełnienia przez projekt parametrów określonych w dokumentach programowych i uzupełniających.

Wsparcie z Programu Infrastruktura i Środowisko otrzymają zarówno samorządy i przedsiębiorcy, jak również m.in. organizacje pozarządowe, urzędy morskie, parki narodowe i szeroki wachlarz innego rodzaju beneficjentów.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, zdefiniowano cztery osie:

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;

Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich;

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;

Oś 4: Leader.

Powyższe kierunki wsparcia w pełni odzwierciedlają potrzeby Polski w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ustanawiają podstawowe sfery, wokół których zostają zaprogramowane szczegółowe instrumenty wsparcia.

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

Biorąc pod uwagę niski stopień specjalizacji gospodarstw rolnych, niedoinwestowanie w zakresie infrastruktury produkcji rolnej i rozdrobnienie struktury obszarowej, które przekłada się na mniejszą efektywność produkcji, konieczne będzie zapewnienie odpowiednich instrumentów wsparcia i poniesienie nakładów finansowych na pokrycie kosztów, dostosowujących gospodarstwa rolne do rosnących wymagań wspólnotowych (w tym związanych z ochroną środowiska) oraz wzmożonej presji konkurencyjnej ze strony producentów z innych krajów unijnych oraz krajów trzecich. Na ten cel zostaną zaplanowane działania wspierające proces restrukturyzacji gospodarstw rolnych i wzmocnienie kapitału rzeczowego.

Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

Obszary wiejskie pełnią ważną rolę w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony zasobów wodnych i gleb, kształtowania krajobrazu, ochrony i zachowania siedlisk oraz różnorodności biologicznej.

Wprowadzone zostają odpowiednie instrumenty wsparcia oraz zachęty dla rolników, które będą sprzyjały zachowaniu i poprawie stanu siedlisk przyrodniczych i ostoi gatunków, stanowiących dobro publiczne. Cel ten będzie realizowany poprzez bezpośrednie działania, związane z odpowiednimi praktykami rolniczymi w obrębie gospodarstwa, takimi jak promowanie zrównoważonego sposobu gospodarowania, odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód, kształtowanie struktury krajobrazu, przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo. Szczególne znaczenie mają obszary objęte siecią Natura 2000 oraz obszary, na których będą realizowane działania zgodne z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) w zakresie wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich jest celem, który łączy się zarówno z podstawowymi kierunkami rozwoju ekonomicznego i społecznego gospodarstw rolnych poprzez wzmocnienie potencjału ekonomicznego, restrukturyzację i modernizację, jak i dobrymi warunkami do życia pod względem jakości środowiska i krajobrazu, infrastrukturę społeczną i techniczną. Instrumenty dostępne w ramach Osi 3 uzupełniają priorytety zdefiniowane w ramach pierwszych dwóch osi będą oddziaływać na mieszkańców obszarów wiejskich. Pobudzanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich będzie pośrednio wpływać także na możliwość koncentracji produkcji rolniczej i przejścia ludności związanej z rolnictwem do pracy w innych sektorach gospodarki, a co za tym idzie – tworzyć warunki dla przekształceń wewnątrz sektora rolnego, w tym zwłaszcza redukcji bezrobocia ukrytego, powiększania areału gospodarstw rolnych, ich modernizacji, poprawy konkurencyjności i ukierunkowania rynkowego produkcji.

Oś 4: Leader

LEADER jest podejściem przekrojowym, umożliwiającym realizowanie i wdrażanie celów przede wszystkim Osi 3.

Celem Osi 4 jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez budowanie potencjału społecznego na wsi, zwiększenie potencjału zdobywania środków

Program LIFE+

Realizacja programu wspólnotowego LIFE+ poświęconego wyłącznie zagadnieniom związanym z ochroną środowiska rozpocznie się w 2007 roku wraz z wejściem w życie Rozporządzenia o LIFE+.

Program LIFE+ umożliwi realizację projektów z zakresu trzech komponentów:

- Przyroda i Różnorodność Biologiczna (projekty dotyczące wdrażania dyrektywy Ptasiej i dyrektywy Siedliskowej),
- Polityka i zarządzanie w zakresie ochrony środowiska (projekty z zakresu ochrony środowiska, zapobiegania zmianom klimatycznym, ochrony zdrowia i polepszania jakości życia oraz projekty z zakresu zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i gospodarki odpadami - komponent stanowi połączenie byłego komponentu LIFE-Środowisko oraz programu Forest focus),
- Informacja i Komunikacja (projekty informacyjne i komunikacyjne, kampanie na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej w społeczeństwie, w tym kampanie na temat zapobiegania pożarom lasów oraz wymiana najlepszych doświadczeń i praktyk),

Pulały dofinansowania dla projektów:

- 50% kosztów kwalifikowanych - podstawowy maksymalny poziom dofinansowania

- 75% kosztów kwalifikowanych - możliwy poziom dofinansowania w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach dla projektów z komponentu 1 (Przyroda i Bioróżnorodność)
- 30% kosztów kwalifikowanych - poziom dofinansowania dla projektów, które przynoszą zysk i ubiegają się o wsparcie z komponentu 2 (Polityka środowiskowa i zarządzanie)

Dotacje z LIFE+ dla ekologicznych organizacji pozarządowych:

W ramach części budżetu LIFE+ będącego w dyspozycji Komisji Europejskiej ekologiczne organizacje pozarządowe, które działają minimum w trzech krajach UE, będą mogły ubiegać się o dotacje w wysokości **70% kosztów kwalifikowanych**. Działania dotowane muszą mieć związek z propagowaniem polityki UE w zakresie ochrony przyrody i środowiska. Dofinansowywane będą mogły być działania operacyjne organizacji pozarządowych koncentrujące się na ochronie i wspieraniu środowiska na poziomie europejskim. Komisja Europejska raz w roku będzie ogłaszać „call for proposals” - czyli nabór projektów. Informacje na temat grantów przyznawanych przez Komisję Europejską oraz kryteria ich przyznawania organizacjom pozarządowym zostaną zamieszczone na stronach internetowych Komisji Europejskiej poświęconych Funduszowi LIFE+ pod adresem: LIFE - the Financial Instrument for the Environment

Fundusz Norweski/Mechanizm Finansowy EOG

Dnia 2 stycznia 2007 r. rozpoczął się drugi nabór wniosków o dofinansowanie projektów z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, który trwał do 16 kwietnia 2007 r., ale planowane są następne terminy składania wniosków.

Do Mechanizmów Finansowych EOG **mogą składać wnioski:**

- **gminy, związki**, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (JST)
- przedsiębiorstwa komunalne i inne jednostki komunalne
- jednostki służby zdrowia
- firmy (podmioty mające os. prawną)
- kościoły i związki wyznaniowe
- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje i towarzystwa)
- instytucje naukowe i badawcze, instytucje środowiskowe
- organizacje społeczne i organizacje społecznego partnerstwa publiczno-prywatnego.

Dofinansowanie z Funduszu Norweskiego można zdobyć na:

- ochrona środowiska (np. budowa i modernizacja infrastruktury; oczyszczalnie ścieków i kanalizacja, zbiórka odpadów; szkolenia)
- ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym odnowa miast (np. budowa i rozbudowa instytucji kultury, konserwacja zbiorów, infrastruktura zabytkowych części miast)

- rozwój zasobów ludzkich (np. szkolenia pracowników administracji samorządowej, wsparcie doradztwa i informacji dla JST i organizacji pozarządowych)
- opieka zdrowotna (np. na programy profilaktyczne, na promocję zdrowia, inwestycje)
- dotacje na badania naukowe (np. projekty badawcze, współpraca w zakresie nauki i technologii)
- wzmacnianie sądownictwa (np. budowa i modernizacja przejść granicznych, wdrażanie systemów informatycznych i sieci, szkolenia)
- polityka regionalna i działania transgraniczne (np. transfer wiedzy, staże pracowników administracji)
- pomoc techniczna przy wdrażaniu prawa UE (np. informacja i promocja, wsparcie procesu monitoringu, oceny i kontroli).

6.3. Instrumenty społeczne

Ważnym elementem skutecznego zarządzania środowiskiem jest świadomość ekologiczna społeczeństwa oraz przyjazne dla środowiska nawyki i codzienna postawa ludności. Edukacja i informacja z komunikacją są ze sobą ściśle powiązane. Właściwa informacja przyspiesza proces edukacji. W przypadku osiągnięcia właściwego poziomu edukacji, komunikacja z grupami zadaniowymi jest łatwiejsza, a przekazywane informacje są właściwie odbierane i wykorzystywane. Rzetelna informacja o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony, a także umiejętność porozumiewania się ze społeczeństwem są niezbędne dla sukcesu realizowanej polityki ekologicznej. Powiat oraz Gmina, przy wsparciu organizacji ekologicznych oraz placówek oświatowych i badawczych, powinny zapewnić odpowiednie wsparcie medialne, zadbać o sprzyjającą atmosferę oraz promować wyniki akcji na rzecz ochrony środowiska.

Tradycyjne instrumenty, takie jak pozwolenia oraz system opłat i kar nie spełniają całego zakresu celów i zadań wyznaczonych przez władze gminy. Każda grupa zadaniowa (jednostka realizująca zadanie oraz wszyscy mieszkańcy) ponosi odpowiedzialność za zapewnienie czystego środowiska, zapobieganie problemom i ukierunkowanie przyszłego rozwoju. Mieszkańcy gminy powinni być informowani o zadaniach poprzez prasę, biuletyny, czy też poprzez środki pośrednie, takie jak pozarządowe organizacje ekologiczne.

Realizacja celów poprzez edukację ekologiczną jest zadaniem długotrwałym, które należy niezwłocznie włączyć w rutynowe działania urzędu. Zadania z tego, w dłuższym horyzoncie czasu, przynoszą korzyści ekologiczne, umożliwiają rozwiązanie lub złagodzenie ważnych problemów ekologicznych. Nawet wieloletnie nakłady na edukację ekologiczną i (często z nią związaną) profilaktykę zagrożeń są znacznie niższe niż, wynikające z ich zaniedbania, koszty likwidacji strat ekologicznych lub szybkiego wdrożenia wymagań prawnych.

Kampania informacyjno-edukacyjna w szkołach

Szkoły mają bardzo szerokie możliwości włączenia się w proces informacyjno-edukacyjny związany z problematyką ochrony środowiska. W tym zakresie możliwe są zarówno formy zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych.

Szkoła powinna:

- inicjować i korzystać z kontaktów z władzami samorządowymi oraz innymi reprezentantami społeczności lokalnej; szkołami wyższymi; jednostkami badawczymi; terenowymi ośrodkami edukacji ekologicznej i innymi instytucjami i organizacjami (w tym z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi),
- inicjować oraz uczestniczyć w krajowych i międzynarodowych programach edukacji ekologicznej,
- stale podejmować i rozszerzać zakres praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska w szkole i jej otoczeniu,
- eksponować pozytywną rolę dzieci w edukacji ekologicznej dorosłych,
- prowadzić edukację ekologiczną w terenie.

Dla osiągnięcia tych celów szkoła powinna wprowadzić różne formy działań bezpośrednio skierowanych na pobudzenie świadomości, podnoszenie poziomu wiedzy i wyrabianie umiejętności wśród dzieci i młodzieży, a pośrednio również u wszystkich mieszkańców gminy. Spośród zalecanych form należy wymienić, między innymi:

- ścieżki tematyczne w ramach przedmiotu Środowisko w nauczaniu początkowym oraz w klasach wyższych w ramach poszczególnych przedmiotów,
- badania ankietowe dzieci i młodzieży,
- rozmowy i spotkania z ciekawymi ludźmi (przedstawiciele władz lokalnych, zakładów przemysłowych, organizacji ekologicznych, jednostek badawczych),
- konkursy plastyczne, literackie, konkursy zbiórki surowców wtórnych,
- przedstawienia teatralne, happeningi ekologiczne,
- festyny, aukcje, pokazy,
- dni otwarte w zakładach przemysłowych i w jednostkach badawczych,
- współpraca i wymiana doświadczeń z innymi szkołami poprzez internet,
- kluby młodego ekologa.

Kampania informacyjno-edukacyjna dla podmiotów gospodarczych

Główny ciężar działań informacyjno-szkoleniowych dla podmiotów gospodarczych z terenu gminy i powiatu powinny przejąć izby gospodarcze, izby rzemieślnicze, cechy, kongregacje kupieckie, itp. Zakres szkoleń powinien obejmować, między innymi:

- zagadnienia prawne,
- obowiązki podmiotów gospodarczych w zakresie ochrony środowiska,
- zagadnienia związane ze stosowaniem najlepszych dostępnych technik,
- zagadnienia związane z obniżaniem materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności procesów technologicznych,
- zagadnienia związane z możliwością pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych,
- gospodarkę odpadami przemysłowymi wraz z recyklingiem odpadów.

Zdecydowana większość osób czynnych zawodowo ma bezpośredni wpływ na stan środowiska. Wynika to z mniej lub bardziej świadomych decyzji podejmowanych na każdym stanowisku pracy. Realizacja zadań związanych z ochroną środowiska w znacznej mierze zależy jest, więc od konkretnych działań podejmowanych w zakładach pracy. Skuteczność tych działań wymaga spełnienia następujących warunków:

- wiedza o ochronie środowiska w miejscu pracy powinna być upowszechniana przez kierownictwo zakładu, specjalistyczne służby pracownicze i związki zawodowe, włączając w to program doskonalenia zawodowego kadry oraz elementy edukacji środowiskowej związanej ze specyfiką prowadzonej działalności,
- w programach szkoleniowych służb BHP, w zakładach pracy, należy podjąć tematykę skutków oddziaływania zakładów pracy na lokalne środowisko i zdrowie ludzi w zakresie ochrony środowiska,
- we wszystkich działaniach promocyjnych należy lansować technologie i rozwiązania przyjazne środowisku.

Kampania informacyjno-edukacyjna prowadzona przez organizacje społeczne

Organizacje społeczne, w tym działające na rzecz ochrony środowiska, mają zróżnicowany charakter i formy działania, a także różnorodne powiązania ze sferą polityki, ekonomii i kultury.

Działania pozarządowych organizacji ekologicznych polegają głównie na:

- kształtowaniu świadomości ekologicznej osób zaangażowanych w działania społeczne,
- przybliżaniu społeczeństwu istoty i znaczenia problemów ekologicznych,

- wpływaniu na osoby i instytucje odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących zarządzania środowiskiem,
- propagowaniu humanistycznego i kulturowego wzorca ekologii.

Dla efektywnego działania społecznych organizacji ekologicznych programy informacyjno-edukacyjne realizowane przez te organizacje powinny uzyskać wsparcie zarówno merytoryczne, jak i finansowe ze strony powiatu, gmin i podmiotów gospodarczych. Głównym źródłem finansowania działań organizacji w tym zakresie powinny być Powiatowy i Gminny Fundusz Ochrony Środowiska. Nie wyklucza to jednak ubiegania się o fundusze na te cele z innych źródeł, jak: fundusze ekologiczne (np. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, fundacje, środki pomocowe UE).

Współpraca władz powiatu, gminy i przedsiębiorstw oraz włączenie się społecznych organizacji ekologicznych w proces informacyjno-edukacyjny jest ukierunkowana na:

- prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, urzędników, przedsiębiorców, działaczy samorządu terytorialnego i mieszkańców,
- przygotowywanie i kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców,
- organizowanie konkursów, wystaw, prelekcji,
- prowadzenie różnego rodzaju kampanii ekologicznych.

7. Zarządzanie i monitoring realizacji programu

7.1. Zarządzanie programem ochrony środowiska

Podstawową zasadą realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Kozięgłowy powinna być zasada wykonywania zadań przez jednostki związane z systemem zarządzania środowiskiem, świadome istnienia programu i ich uczestnictwa w nim. Z punktu widzenia programu można wyodrębnić następujące podmioty uczestniczące w realizacji Programu:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność miasta, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Pomiar stopnia realizacji celów Programu będzie odbywać się poprzez mierniki. Będą to mierniki związane z poszczególnymi celami. W II Polityce Ekologicznej Państwa do szczególnie ważnych mierników realizacji polityki ekologicznej zaliczono:

- stopień zmniejszenia różnicy (w %) między faktycznym zanieczyszczeniem środowiska a naukowo uzasadnionym dopuszczalnym (ładunkiem krytycznym),
- ilość zużywanej energii, materiałów, wody oraz ilość wytwarzanych odpadów i emitowanych zanieczyszczeń w przeliczeniu na jednostkę dochodu narodowego lub wielkość produkcji (wyrażoną w wielkościach fizycznych lub wartością sprzedaną),
- stosunek kosztów do uzyskiwanych efektów ekologicznych (dla oceny Programów i projektów inwestycyjnych w ochronie środowiska).

Wskaźniki powinny być gromadzone i wykorzystywane do ocen realizacji polityki ekologicznej. Poza wymienionymi wyżej miernikami stosowane są również wskaźniki:

- wskaźniki społeczno-ekonomiczne,
- wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko,
- wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa.

Celem realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Kozięgłowy jest poprawa stanu środowiska. Zmiany wartości wskaźników charakteryzujących elementy środowiska będą wymiernym efektem realizacji Programu.

Podstawą oceny efektywności wdrażania programu ochrony środowiska jest wynik prowadzonego monitoringu. Monitoring dostarcza informacji na podstawie, których można ocenić, czy stan środowiska ulega poprawie czy pogorszeniu.

W pracach kontrolujących wyróżniamy:

- monitoring jakości środowiska,
- monitoring polityki środowiskowej.

Monitoring środowiska powinien być traktowany jako system kontroli stanu środowiska, dostarczający informacji o uzyskanych efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska. Jest także narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

7.2. Monitoring jakości środowiska

Monitoring środowiska może być traktowany jako system kontroli stanu środowiska, dostarczający informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska. Jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Zakres, sposób i częstotliwość prowadzenia badań monitoringowych jest określony odpowiednimi rozporządzeniami oraz wskazówkami i wytycznymi, dostępnymi w literaturze, z odniesieniem do poszczególnych komponentów środowiska.

Badania stanu środowiska realizowane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz jednostki naukowo-badawcze. Prace badawcze wchodzi w skład systemu pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o środowisku pozwalającym na ocenę prawidłowości realizowanej polityki ekologicznej. Ocenie podlegają oddzielnie poszczególne elementy środowiska:

- monitoring wód powierzchniowych,
- monitoring wód podziemnych,
- monitoring wody przeznaczonej do picia,
- monitoring jakości powietrza,
- monitoring gleb,
- monitoring hałasu,
- i inne.

7.3. Monitoring polityki środowiskowej

Monitoring polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrażanie Programu będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania zadań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,

- oceny rozbieżności pomiędzy celami i zadaniami,
- analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Najważniejszym wskaźnikiem osiągnięć gminy i powiatu jest monitorowanie stopnia realizacji zadań. Koordynator wdrażania Programu powinien, co dwa lata oceniać stopień wdrożenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Koziegłowy.

Pomiar stopnia realizacji Programu powinien odbywać się poprzez wskaźniki realizacji (mierniki). Mierniki, przydatne przy monitorowaniu polityki ekologicznej gminy, zestawiono w tabeli 7.1.

Wyróżnia się trzy rodzaje wskaźników (mierników): presji, stanu i reakcji.

Wskaźniki presji wywieranej na środowisko odnoszą się do tych form działalności, które zmniejszają ilość i jakość zasobów środowiska, przy czym możliwe jest rozróżnienie:

- wskaźników presji bezpośredniej, wyrażonej w kategoriach emisji zanieczyszczeń lub konsumpcji zasobów środowiska,
- wskaźników presji pośredniej, opisujących te szkodliwe formy działalności ludzkiej, które w efekcie prowadzą do wywierania presji bezpośredniej.

Wskaźniki stanu odnoszą się do jakości środowiska i jakości jego zasobów; odnoszą się do ostatecznych celów realizacji Programu i powinny być konstruowane w sposób umożliwiający dokonanie przeglądowej oceny stanu środowiska i zmian dokonujących się w czasie.

Wskaźniki reakcji wskazują, w jakim stopniu społeczeństwo zainteresowane jest odpowiedzią na stan środowiska; reakcja społeczna dotyczyć może indywidualnych i kolektywnych działań prowadzących do ograniczenia, opanowania lub uniknięcia negatywnego oddziaływania na środowisko, ewentualnie powstrzymanie postępującej już degradacji środowiska.

Tabela. 7.1. Mierniki stopnia realizacji Programu zalecane dla gminy lub powiatu

Mierniki	Jednostka monitorująca
Wskaźniki stanu środowiska	
Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza: - poziom wskaźników zanieczyszczenia powietrza (PM 10, SO₂, NO₂) na obszarach badanych - program ograniczenia niskiej emisji - ilość obiektów poddanych termomodernizacji - długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych	WIOŚ, Jednostki badawcze Urząd Gminy i Miasta Starostwo Powiatowe Właściciele dróg
Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych: - poziom zanieczyszczeń fizykochemicznych i bakteriologicznych - długość nowych odcinków kanalizacji wraz z oczyszczalniami ścieków - ilość nowych oczyszczalni przydomowych - ilość zlikwidowanych ognisk zanieczyszczeń komunalnych i przemysłowych zanieczyszczenia wód	WIOŚ, stacje SANEPID, Jednostki badawcze Urząd Gminy i Miasta, Starostwo Powiatowe Przedsiębiorstwa i Spółki Wodociagowo-Kanalizacyjne
Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód podziemnych: - poziom zanieczyszczeń fizykochemicznych i bakteriologicznych - ilość zlikwidowanych ognisk zanieczyszczeń komunalnych i przemysłowych	WIOŚ, PIG, stacje SANEPID, Jednostki badawcze Urząd Gminy i Miasta, Starostwo Powiatowe
Wzrost jakości wody pitnej: - badania składu fizykochemicznego wód - długość zmodernizowanych odcinków sieci wodociągowej	WIOŚ, stacje SANEPID, Jednostki badawcze Urząd Gminy i Miasta, Starostwo Powiatowe Przedsiębiorstwa i Spółki Wodociagowo-Kanalizacyjne
Wzrost jakości ziemi i gleb: - rejestr gleb niespełniających standardów jakości - zaktualizowane jakości gleb na mapach - wielkość obszarów glebowych poddanych oczyszczeniu	Starostwo Powiatowe Urząd Gminy i Miasta Jednostki badawcze

Ochrona przyrody: - ilość uznanych nowych form ochrony przyrody - wzrost lesistości miasta	Urząd Gminy i Miasta, Starostwo Powiatowe Nadleśnictwo, Jednostki badawcze
Zmniejszenie hałasu emitowanego do środowiska - mapa akustyczna miasta - długość ekranów dźwiękochłonnych - ilość nowych punktów monitoringu hałasu	Urząd Gminy i Miasta Starostwo Powiatowe Właściciele obiektów WIOŚ, Jednostki badawcze
Zmniejszenie promieniowania niejonizującego emitowanego do środowiska - ilość i wyniki pomiarów promieniowania niejonizującego	Urząd Gminy i Miasta WIOŚ, Jednostki badawcze, Starostwo Powiatowe
Wskaźniki społeczno – ekonomiczne	
Ceny usług komunalnych (woda, ścieki, wywóz odpadów)	Przedsiębiorstwa Komunalne, Przedsiębiorstwa i Spółki Wodociągowo-Kanalizacyjne, Urząd Gminy i Miasta
Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa: - ilość szkoleń, odczytów, konferencji na temat ochrony środowiska - ilość i zakres akcji zorganizowanych dla ochrony środowiska przyrodniczego	Starostwo Powiatowe Urząd Gminy i Miasta, Organizacje ekologiczne, Jednostki badawczo-rozwojowe, Instytucje szkolne i naukowe
Wielkość nakładów na ochronę środowiska	Starostwo Powiatowe Urząd Gminy i Miasta

8. Streszczenie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Kozięglowy.

Zgodnie z art. 17.1. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z dn. 20.06.2001 z późn. zm., tekst jednolity z roku 2006 Dz.U. Nr 129, poz. 902) Zarząd województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14.

Art. 14.1. Polityka ekologiczna państwa, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:

- 1) cele ekologiczne,
 - 2) priorytety ekologiczne,
 - 3) rodzaje i harmonogram działań proekologicznych,
 - 4) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.
2. Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.
3. Z wykonania programu zarząd województwa, powiatu i gminy, sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Ochrona środowiska przyrodniczego jest jedną z głównych dróg prowadzących do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, należy jednak pamiętać, że nie jedyną. O w pełni zrównoważonym rozwoju można dopiero mówić po osiągnięciu czterech łaďów:

- ekologicznego,
- społecznego,
- gospodarczego,
- przestrzennego.

Podstawowym narzędziem osiągnięcia łaďu ekologicznego jest ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.

Biorąc pod uwagę przeprowadzoną analizę stanu aktualnego środowiska oraz ocenę zagrożeń i możliwości rozwoju gospodarczego gminy, jako cel nadrzędny polityki ekologicznej Gminy i Miasta Kozięglowy przyjęto:

***Wysoka jakość środowiska warunkiem zrównoważonego
i dynamicznego rozwoju Gminy i Miasta Kozięglowy***

Efektywność działań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego zależy, w dużej mierze, od polityki i rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym oraz pozyskania środków finansowych oraz

zainteresowania i zrozumienia ze strony ludności. Podejmowane działania powinny być prowadzone zgodnie z opracowanym programem sporządzonym na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji aktualnej i przewidywanych zagrożeń środowiska w rejonie.

Sporządzony Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Koziegłowy obejmuje elementy:

- Charakterystyka ogólna obszaru gminy z zaznaczeniem rolniczego charakteru miasta.
- Charakterystyka stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze miasta w odniesieniu do poszczególnych jego komponentów.
- Obserwowane oraz przewidywane zagrożenia stanu środowiska przyrodniczego na obszarze gminy.
- Cele ekologiczne postawione do osiągnięcia dla poszczególnych komponentów środowiska.
- Kierunki oraz zadania zmierzające do poprawy w zakresie ochrony środowiska.
- Uwarunkowania realizacyjne Programu w zakresie koordynacji działań, źródeł finansowania oraz w zakresie zarządzania środowiskiem.
- Zasady monitorowania efektów wdrażania Programu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Koziegłowy jest podstawą planowania strategicznego, stawiającym cele i kierunki polityki ekologicznej gminy. Program nie jest dokumentem decyzyjnym, ale wspomagającym działania decyzyjne miasta. Przygotowany Program stanowić powinien przesłankę konstruowania budżetu gminy i jest podstawą do ubiegania się o fundusze pomocowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej.

Realizacja zadań postawionych w Programie, służących do osiągnięcia celów ekologicznych z podziałem na poszczególne komponenty środowiska, powinna spowodować poprawę warunków życia mieszkańców poprzez zachowanie lub polepszenie walorów środowiska przyrodniczego przy zachowaniu charakteru rolniczego gminy. Poszczególne wytyczne, zawarte w Programie powinny być respektowane i uwzględniane w programach i planach szczegółowych oraz w działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Wykaz podstawowych wykorzystanych materiałów

- Kleczkowski A.S. 1990 (red.) – Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Skala 1:500 000. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH, Kraków.
- Koncepcja Programowo Przestrzenna Gospodarki Ściekowej, Obrys, 2005
- Malinowski J. (red.), 1991 – Budowa geologiczna Polski. T. VII, Hydrogeologia. Wyd. Geol., Warszawa.
- Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Kozięglowy, Energoekspert Sp z o.o. Katowice 2003.
- Plan gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, Katowice 2003.
- Plan Gospodarki Odpadami na terenie Powiatu Myszkowskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015.
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Kozięglowy, Energoekspert Sp z o.o. Katowice 2003.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego, Katowice 2003.
- Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego, Katowice 2003.
- Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 – 2010. Rada Ministrów, 2002r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kozięglowy, 2005.
- Ustawa Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku z późn. zmianami [Dz.U. nr 62, poz. 627, **tekst jednolity, Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902**]
- Ustawa Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. z późn. zmianami [Dz. U. 2001.115.1229 z dnia 11 października 2001 r. z późn. zm.]
- Ustawa Prawo Geologiczne i Górnicze z dnia 4 lutego 1994 z późn. zmianami [Dz. U. nr 27, poz. 96 z późn. zm.]
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 z późn. zmianami [Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.],
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 z późn. zmianami [Dz. U. Nr 62 poz. 627 z późn. zm.]
- Ustawa Prawo Łowieckie z dnia 10 stycznia 1997 z późn. zmianami [Dz. U. Nr 14, poz. 72 z późn. zm.],

Ustawa o ochronie zwierząt 21 sierpnia 1997 z późn. zmianami [Dz.U. Nr 111, poz. 72 z późn. zm.],

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 z późn. zmianami [Dz.U. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.].

Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku z późn. zmianami [tekst jednolity, Dz. U. Nr 39 z 2007 r., poz. 251].

Materiały i informacje udostępnione przez Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy.

PRZEWODNICZĄCA RADY
Gminy i Miasta Koziegłowy
Joanna Kołodziejczyk